

EBA/GL/2015/03

29.07.2015

Smernice

o sprožilnih dejavnikih za uporabo ukrepov za zgodnje
posredovanje v skladu s členom 27(4) Direktive 2014/59/EU

Kazalo

Smernice organa EBA o sprožilnih dejavnikih za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje	3
1. Obveznosti v zvezi s skladnostjo in poročanjem	3
Vloga teh smernic	3
Dolžnost poročanja	3
2. Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov	4
Predmet urejanja	4
Opredelitev pojmov	4
Naslovniki	5
3. Sprožilni dejavniki za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje	5
3.1 Sprožilni dejavniki na podlagi rezultatov SREP	6
3.2 Spremljanje ključnih kazalnikov v skladu s SREP	7
3.3 Pomembni dogodki	8
4. Izvajanje	10

Smernice organa EBA o sprožilnih dejavnikih za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje

1. Obveznosti v zvezi s skladnostjo in poročanjem

Vloga teh smernic

1. Dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010¹. V skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 si morajo pristojni organi in finančne institucije na vsak način prizadevati za upoštevanje smernic.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA o ustreznih nadzorniških praksah v Evropskem sistemu finančnega nadzora in o tem, kako bi bilo treba zakonodajo Unije uporabljati na določenem področju. Pristojni organi iz člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, za katere smernice veljajo, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali nadzorniških postopkov), tudi če so smernice namenjene predvsem institucijam.

Dolžnost poročanja

3. Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 do 29.09.2015 organ EBA uradno obvestiti, ali ravnavo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi do tega roka ne bodo poslali uradnega obvestila, bo organ EBA štél, da jih ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu, ki je na voljo na spletni strani organa EBA, na elektronski naslov compliance@eba.europa.eu z navedbo sklica „EBA/GL/2015/03“. Predložiti jih morajo osebe, ki so pooblaščené za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov. Organu EBA je treba sporočiti tudi vsako spremembo stanja glede upoštevanja smernic.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) objavljena na spletni strani organa EBA.

¹ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

2. Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

Predmet urejanja

1. V skladu s členom 27(1) Direktive 2014/59/EU imajo pristojni organi v primeru, da institucija krši ali bo v bližnji prihodnosti verjetno kršila zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, Direktive 2013/36/EU, naslova II Direktive 2014/65/EU ali katerega koli od členov 3 do 7, 14 do 17 ter 24, 25 in 26 Uredbe (EU) št. 600/2014, vključno z nacionalnimi pravnimi akti o izvajanju Direktive 2013/36/EU ali tehničnimi standardi, ki jih je pripravil organ EBA v skladu z ustrezno določbo Uredbe (EU) št. 575/2013 ali Direktive 2013/36/EU in potrdila Evropska komisija, na voljo vsaj sklop ukrepov za zgodnje posredovanje, ki so navedeni v členu 27(1) Direktive 2014/59/EU, brez poseganja v nadzorniška pooblastila iz člena 104 Direktive 2013/36/EU. V skladu s členom 27(4) Direktive 2014/59/EU te smernice spodbujajo dosledno uporabo sprožilnih dejavnikov za sprejetje odločitve o uporabi takih ukrepov za zgodnje posredovanje.
2. Da bi se povečala doslednost nadzorniških praks v zvezi z uporabo takih sprožilnih dejavnikov, so v teh smernicah pojasnjeni tudi zahteve, ki jih morajo pristojni organi izpolnjevati pri določanju pragov v zvezi s finančnimi kazalniki in kazalniki tveganja, ki jih je treba redno spremljati v okviru procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP), kot je določeno v Smernicah o SREP, in postopki, ki jih je treba upoštevati v primeru prekoračitve teh pragov.
3. V teh smernicah ni obravnavano sodelovanje med pristojnimi organi in organi za reševanje v primeru pojava sprožilnih dejavnikov, kar je že urejeno v členu 27(2) Direktive 2014/59/EU.
4. Pristojni organi oceno, ali institucija „krši ali bo v bližji prihodnosti verjetno kršila“ zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013 ali Direktive 2013/36/EU, pripravijo na podlagi celovite ocene, vključno s SREP, kot je opisano v členu 97 Direktive 2013/36/EU in dodatno opredeljeno v Smernicah o SREP.

Opredelitev pojmov

5. V teh smernicah se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
 - a. „Pogoji za zgodnje posredovanje“ pomenijo okoliščine, v katerih institucija krši ali bo v bližnji prihodnosti verjetno kršila zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, Direktive 2013/36/EU, naslova II Direktive 2014/65/EU ali katerega koli od členov 3 do 7, 14 do 17, ter 24, 25 in 26 Uredbe (EU) št. 600/2014 ali zadevno izvedbeno zakonodajo EU ali nacionalno izvedbeno zakonodajo.
 - b. „Ukrepi za zgodnje posredovanje“ pomenijo ukrepe za zgodnje posredovanje iz člena 27(1) Direktive 2014/59/EU.

- c. „SREP“ pomeni proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja iz člena 97 Direktive 2013/36/EU, ki je dodatno opredeljen v Smernicah o SREP.
- d. „Smernice o SREP“ pomenijo smernice organa EBA o skupnih postopkih in metodologijah za SREP, ki so bile pripravljene v skladu s členom 107(3) Direktive 2013/36/EU².
- e. „Skupna ocena SREP“, kot je opredeljena v Smernicah o SREP, pomeni posodobljeno oceno splošnega uspešnega poslovanja institucije na podlagi ocene elementov SREP.
- f. „Skupni rezultat SREP“, kot je opredeljen v Smernicah o SREP, pomeni numerični kazalnik celotnega tveganja za uspešno poslovanje institucije na podlagi skupne ocene SREP.
- g. „Element SREP“, kot je opredeljen v Smernicah o SREP, pomeni enega od naslednjih sestavnih delov okvira SREP: analizo poslovnega modela, oceno notranjega upravljanja in kontrole na ravni celotne institucije, oceno tveganj za kapital, oceno kapitala SREP, oceno tveganj za likvidnost in financiranje ter oceno ustrezne likvidnosti SREP.

Naslovniki

- 6. Te smernice so naslovljene na pristojne organe, opredeljene v členu 4(2)(i) Uredbe (EU) št. 1093/2010.

3. Sprožilni dejavniki za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje

- 7. Te smernice določajo naslednje sprožilne dejavnike, na podlagi katerih pristojni organi sprejmejo odločitev o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje:
 - a. skupni rezultat SREP ter vnaprej določene kombinacije skupnega rezultata SREP in rezultatov posameznih elementov SREP;
 - b. pomembne spremembe ali anomalije, ugotovljene med spremljanjem ključnih finančnih in nefinančnih kazalnikov v okviru SREP, ki kažejo, da so izpolnjeni pogoji za zgodnje posredovanje;
 - c. pomembni dogodki, ki kažejo, da so izpolnjeni pogoji za zgodnje posredovanje.
- 8. Pojav sprožilnih dejavnikov iz teh smernic bi moral spodbuditi pristojne organe (a) k nadaljnjemu preiskovanju stanja, če razlog za pojav teh dejavnikov še ni znan, ter (b) k

² EBA/GL/2014/13 z dne 19. decembra 2014.

upoštevanju nujnosti stanja in obsega pojava v okviru splošnega stanja institucije, da se sprejme odločitve o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje.

9. Pristojni organi bi morali jasno dokumentirati pojav sprožilnih dejavnikov, rezultate s tem povezanih nadaljnjih preiskav in odločitve o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje, vključno z razlogi, zaradi katerih ukrep ni bil sprejet.
10. V primeru pojava sprožilnih dejavnikov bi moral pristojni organ pri sprejetju odločitve, da bo uporabil ukrep za zgodnje posredovanje, izbrati najprimernejši ukrep za zgodnje posredovanje ali takšne ukrepe, da se zagotovi ukrepanje, ki je najprimernejše glede na okoliščine posameznega primera. Za ta namen bi moral pristojni organ upoštevati ukrepe ali postopke sanacije, določene v načrtu za sanacijo, ki ga je institucija sprejela ali ga namerava sprejeti v bližnji prihodnosti.
11. Kadar pristojni organi instituciji dodelijo skupni rezultat SREP „4“, bi morali razmisliti o pridobitvi informacij za vrednotenje sredstev in obveznosti institucije iz člena 27(1)(h) Direktive 2014/59/EU.

3.1 Sprožilni dejavniki na podlagi rezultatov SREP

12. Rezultate skupne ocene SREP ter posebne vnaprej določene kombinacije rezultatov skupne ocene SREP in ocene posameznih elementov SREP, kot je določeno v Smernicah o SREP, je treba šteti za sprožilne dejavnike.
13. Pristojni organ bi moral brez nepotrebnega odlašanja sprejeti odločitve o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje zlasti takrat, kadar na podlagi procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja instituciji dodeli skupni rezultat SREP „4“ v skladu z metodologijo, določeno v Smernicah o SREP.
14. Poleg tega bi moral pristojni organ v nekaterih okoliščinah upoštevati tudi oceno posameznih elementov SREP, ki privedejo do rezultata „4“. Take okoliščine lahko nastanejo, če ni velikega tveganja za uspešno poslovanje institucije in je skupni rezultat SREP „3“, vendar ocena elementov SREP, ki zajemajo posebna področja iz člena 27(1) Direktive 2014/59/EU, kaže, da bi lahko institucija izpolnjevala pogoje za zgodnje posredovanje, kar privede do rezultata „4“, ki se dodeli ustreznim elementom SREP.
15. Pristojni organ bi se moral odločiti, ali bo uporabil ukrepe za zgodnje posredovanje zlasti takrat, kadar so rezultati procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, izvedenega v skladu s Smernicami o SREP, naslednje kombinacije skupnega rezultata SREP „3“ in rezultata „4“ za posamezne elemente SREP:
 - a. skupni rezultat SREP je „3“, rezultat za notranje upravljanje in kontrole na ravni celotne institucije pa je „4“;
 - b. skupni rezultat SREP je „3“, rezultat za poslovni model in strategijo pa je „4“;

- c. skupni rezultat SREP je „3“, rezultat za kapitalsko ustreznost pa je „4“; ali
- d. skupni rezultat SREP je „3“, rezultat za ustrežno likvidnost pa je „4“.

16. Pri odločanju o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje na podlagi zgornjih rezultatov procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja in izbiranju najustreznejšega ukrepa bi morali pristojni organi upoštevati posebne pomanjkljivosti, ugotovljene in izpostavljene v opisnem poročilu o skupni oceni SREP ali oceni posameznega elementa SREP.

3.2 Spremljanje ključnih kazalnikov v skladu s SREP

17. Proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, kot je določen v Smernicah o SREP, določa, da morajo pristojni organi redno spremljati ključne finančne in nefinančne kazalnike za vse institucije. Pristojni organi morajo za namene tega spremljanja opredeliti kazalnike in določiti pragove, ki so relevantni glede na posebnosti posameznih institucij ali skupin institucij, ki imajo podobne značilnosti (skupine primerljivih subjektov).

18. Pri določanju pragov za kazalnike, povezane z bonitetnimi zahtevami, kot je določeno v Uredbi (EU) št. 575/2013, bi morali pristojni organi upoštevati minimalne in dodatne zahteve, tj. minimalne kapitalske zahteve iz člena 92 Uredbe (EU) št. 575/2013 in dodatne kapitalske zahteve, uporabljene v skladu s členom 104(1)(a) Direktive 2013/36/EU, pri čemer se ne upoštevajo zahteve po blažilniku iz poglavja 4 naslova VII Direktive 2013/36/EU; ali minimalne likvidnostne zahteve iz dela 6 Uredbe (EU) št. 575/2013 in Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 2015/61³ ter zahteve za dodatno likvidnost, uporabljene v skladu s členom 105 Direktive 2013/36/EU.

19. Kadar pristojni organi za namene spremljanja ključnih kazalnikov določijo pragove za kazalnike kapitalske ustreznosti na ravni neobvezne 1,5 odstotne točke nad kapitalskimi zahtevami institucije iz člena 27(1) Direktive 2014/59/EU ali katere koli druge pragove, bi morali upoštevati kapitalske zahteve iz člena 92 Uredbe (EU) št. 575/2013 in dodatne kapitalske zahteve, določene v skladu s členom 104(1)(a) Direktive 2013/36/EU, kot je določeno v Smernicah o SREP, pri čemer ne bi smeli upoštevati nobenih zahtev po blažilniku iz poglavja 4 naslova VII Direktive 2013/36/EU.

20. Opredelitev pomembnih sprememb ali anomalij kazalnikov, vključno s preseganjem pragov, bi moral pristojni organ šteti kot povod za nadaljnjo preiskavo, pri čemer bi moral, kadar je to ustrezno, pregledati oceno ustreznega elementa SREP ob upoštevanju novih informacij. Pristojni organ bi moral predvsem:

- 1) določiti vzrok in oceniti pomembnost morebitnega bonitetnega vpliva na institucijo, pri čemer se po potrebi vzpostavi dialog z institucijo;

³ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 2015/61 z dne 10. oktobra 2014, UL L 11, 17.1.2015, str. 1.

- 2) dokumentirati vzrok(-e) in rezultate ocene (za zagotovitev, da postopke procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja upoštevajo vsi člani osebja pristojnega organa, in za spremljanje rezultatov prejšnjih preiskav); in
- 3) pregledati oceno tveganja in rezultat SREP, če je to potrebno, ob upoštevanju morebitnih novih pomembnih ugotovitev glede na zahteve Smernic o SREP.

21. Kadar se finančno stanje institucije, njeni obeti tveganja in rezultat SREP za posamezen element znatno poslabšajo in vplivajo na enega od sprožilnih dejavnikov na podlagi kombinacije skupnega rezultata SREP in rezultatov za posamezne elemente SREP (tj. izpolnjeni so pogoji iz odstavkov 14 in 15), bi morali pristojni organi sprejeti odločitev o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje.

22. Ne glede na odstavek 21 se lahko v nekaterih okoliščinah pomembne spremembe ali anomalije kazalnikov uporabijo neposredno kot sprožilni dejavniki za sprejetje odločitve o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje. Zlasti se lahko glede na pomembnost sprememb ali anomalij kazalnikov, njihove vzroke in pomembnost morebitnega bonitetnega vpliva na institucijo ter pod pogojem, da institucija izpolnjuje pogoje za zgodnje posredovanje, pristojni organ zaradi pospešitve postopka odloči za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje takoj po določitvi vzroka in splošnega vpliva brez posodobitve ocene ustreznega elementa SREP. Oceno ustreznega elementa SREP in skupno oceno SREP je treba kljub temu brez nepotrebnega odlašanja naknadno posodobiti.

3.3 Pomembni dogodki

23. Nekateri dogodki lahko pomembno vplivajo na finančno stanje institucije in povzročijo nastanek okoliščin, v katerih so sorazmerno hitro izpolnjeni pogoji za zgodnje posredovanje.

24. Na splošno bi morali taki dogodki sprožiti nadaljnje preiskave prizadetega področja. Primeri pomembnih dogodkov, ki lahko povzročijo nastanek okoliščin, v katerih so izpolnjeni pogoji za zgodnje posredovanje, lahko vključujejo zlasti:

- a. dogodke večjega operativnega tveganja (npr. nepoštena trgovina, goljufije, naravne nesreče, resne težave na področju IT, velike kazni, ki jih institucijam izrečejo javni organi);
- b. znatno poslabšanje količine kvalificiranih obveznosti in kapitala, ki ga ima institucija za namene izpolnjevanja minimalnih zahtev glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (MREL);
- c. znake potrebe po pregledu kakovosti sredstev in/ali izvedbi neodvisnega vrednotenja posebnih portfeljev/sredstev, na primer:
 - i. rezultati ocene elementov SREP, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da bi lahko bila sredstva manjša od obveznosti;

- ii. pojasnjevalni odstavek⁴ v mnenju zunanjega revizorja o računovodskih izkazih institucije, kar kaže na pomembno negotovost;
 - iii. neugodni dogodki, ki se zgodijo med koncem obdobja poročanja in datumom, ko je računovodski izkaz odobren za izdajo, pri čemer se zagotovijo dokazi o pogojih, nastalih po koncu obdobja poročanja, kar pomeni, da prilagoditev/preoblikovanje računovodskih izkazov ni potrebno (nepopravljalni dogodki); institucija bi morala za vsako pomembno kategorijo nepopravljalnih dogodkov razkriti naravo dogodka in oceniti njegov finančni učinek ali pripraviti izjavo o tem, da take ocene ni mogoče pripraviti);
 - iv. stalne in pomembne prilagoditve računovodskih izkazov institucije zaradi napak pri vrednotenju sredstev/obveznosti in pogostih sprememb računovodskih predpostavk;
- d. znaten odliv sredstev, vključno z vlogami komitentov prebivalstva, ki je na primer posledica oškodovanja ugleda institucije;
 - e. nepričakovana izguba predstavnikov višjega vodstva ali ključnega osebja, ki jih ni bilo mogoče nadomestiti;
 - f. eden ali več članov upravljalnega organa ne izpolnjuje regulativnih zahtev iz Direktive 2013/36/EU, ki bi jih moral izpolnjevati, da bi lahko postal ali ostal član upravljalnega organa;
 - g. znatno poslabšanje bonitetne ocene, ki jo izvede ena ali več zunanjih bonitetnih agencij, kar bi lahko privedlo do znatnega odliva sredstev, nezmožnosti obnovitve financiranja ali uveljavitve pogodbenih zavez, povezanih z zunanjimi bonitetnimi ocenami.

25. Ko pristojni organ izve za pojav pomembnega dogodka, bi moral opredeliti vzrok zanj, oceniti njegov morebiten bonitetni vpliv na institucijo, po potrebi začeti dialog z institucijo in dokumentirati svojo oceno.

26. Pristojni organ bi moral posodobiti oceno tveganja in rezultat ustreznega elementa SREP glede na morebitne nove pomembne ugotovitve v skladu z zahtevami Smernic o SREP. Kadar se zaradi posodobljene analize skupni rezultat SREP ali kombinacija skupnega rezultata SREP in

⁴ Pojasnjevalni odstavek je odstavek v mnenju zunanjega revizorja ali del mnenja zunanjega revizorja o računovodskih izkazih, ki je dodan z namenom, da se uporabnike opozori na zadevo, ki je ustrezno predstavljena ali razkrita v računovodskih izkazih, vendar je tako pomembna, da je bistvena za zagotavljanje razumljivosti računovodskih izkazov za uporabnike (npr. informacije o negotovosti v zvezi s prihodnjim rezultatom izrednega spora ali regulativnega ukrepa; večja nesreča, ki je imela ali še ima znaten vpliv na finančni položaj subjekta). Pojasnjevalni odstavek ne pomeni pridržka k mnenju revizorja; zato tak odstavek tudi ne pomeni, da računovodski izkazi ne predstavljajo resničnega in poštenega mnenja o finančnem položaju.

rezultatov za elemente SREP poslabša in vpliva na enega od sprožilnih dejavnikov na podlagi rezultatov SREP, če so izpolnjeni pogoji iz odstavkov 14 in 15, bi morali pristojni organi sprejeti odločitev, ali je treba sprejeti ukrepe za zgodnje posredovanje.

27. Ne glede na odstavek 26 se lahko v nekaterih okoliščinah pomembni dogodki uporabijo neposredno kot sprožilni dejavniki za sprejetje odločitve o uporabi ukrepov za zgodnje posredovanje. Zlasti se lahko glede na obseg pomembnega dogodka in pomembnost morebitnega bonitetnega vpliva na institucijo ter pod pogojem, da institucija izpolnjuje pogoje za zgodnje posredovanje, pristojni organi zaradi pospešitve postopka odločijo za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje takoj po določitvi vzroka in splošnega vpliva brez posodobitve ocene ustreznega elementa SREP. Oceno ustreznega elementa SREP in skupno oceno SREP je treba kljub temu brez nepotrebnega odlašanja naknadno posodobiti.

28. Dejstvo, da organ za reševanje začne postopek posvetovanja s pristojnim organom ob hkratnem presojanju, ali institucija „propada oziroma bo verjetno propadla“, mora pristojni organ upoštevati kot pomemben dogodek, na podlagi katerega je treba oceniti, ali bi bilo treba za institucijo uporabiti ukrepe za zgodnje posredovanje, da bi se ohranilo ali ponovno vzpostavilo uspešno poslovanje institucije in preprečil njen propad. Take okoliščine lahko nastanejo, kadar je organ za reševanje pooblaščen, da ugotovi, ali institucija „propada oziroma bo verjetno propadla“ v skladu s členom 32 Direktive 2014/59/EU.

4. Izvajanje

29. Te smernice se začnejo uporabljati 1. januarja 2016.